

Billinge kyrka

55.9594, 13.3347

Helgo Zettervall var en flitigt anlitad arkitekt vid mitten av 1800-talet. Han ansågs vara den främste när det gällde att renovera bland annat kyrkor, och han ledde till exempel ombyggnader av både Lunds och Uppsala domkyrkor. Men Helgo Zettervall ritade också nya kyrkobyggnader, som den här i Billinge.

En stentavla över huvudingången anger att kyrkan invigdes 1864. Och egentligen skulle kyrkan ha stått färdig då, men bygget blev bland annat försenat på grund av en mycket regnig sommar och en tidig vinter. Till förseningen bidrog också inte minst det faktum att byggmästaren hux flux försvann till USA efter att han insett att han inte skulle kunna färdigställa kyrkan till överenskommet pris, och det dröjde till den 27 augusti 1865 innan kyrkan kunde invigas.

Den nuvarande kyrkan ersatte en tidigare medeltida kyrka på samma plats. Teglet är till stor del hämtat från Rönneholms slott, men också mycket sten från den medeltida kyrkan ingår i murarna till dagens byggnad. Från den gamla kyrkan kommer även bland annat dopfunten i sandsten som är från 1100- eller 1200-talet. Allt annat som inte kunde användas till den nya kyrkan, inklusive all fast inredning, såldes på auktion.

Det fanns ursprungligen 875 sittplatser i kyrkan, men dessa har nu minskats till 550.

Under södra nummertavlan finns en så kallad klockarebänk som användes fram till 1881.

Men denna bänk användes sällan av den riksbekante Nils Lilja under dennes tid som klockare i kyrkan. Nils Lilja var bland annat hedersdoktor vid universitetet i Göttingen i Tyskland, och ansedd naturläkare, filosof och författare. Hans tjänst intogs istället av en vikarie.

Korfönstren har glasmålningar och matt antikglas. Mittfönstret med Jesus på korset samt Maria och Johannes och Maria från Magdala nedanför utfördes 1933 av konstnären Hugo Gehlin, och nästan 20 år senare utförde han även de båda sidofönsterna. Vi ser att de tolv apostlarna alla har sina särskilda kännetecken, Petrus har nyckel till himmelriket, Thomas tvivlaren har vinkelhaken för att kunna kontrollera allt, och så vidare.

1881 fick kyrkan en orgel tillverkad av orgelbyggaren Rasmus Nilsson, Malmö, med fasad efter ritningar av Helgo Zettervall. 1974 förnyades orgelverket och spelbordet byttes ut av Mårtensson orgelfabrik i Lund. Det gamla spelbordet finns bevarat på orgelläktaren och fasaden och metallpiporna från den första orgeln är ännu i bruk.

Den stora klocka som är placerad i kyrkorummet hängde tidigare i en fristående klockstapel öster om den gamla kyrkan. Den gjöts i mitten av 1700-talet, men rämnade den 13 mars 1822 vid ringningen när Rasmus Rasmusson och dennes hustru Märta Jönsdotter begravdes. Man lyckades dock laga klockan som därefter kunde tjänstgöra ytterligare 136 år - innan den togs ner och placerade i kyrkan.

I tornet hänger en storklocka gjuten 1958 av M & E Ohlssons Klockgjuteri i Ystad. Lillklockan göts 1792 av Johan Magnus Fris i Jönköping.

Källor:

Webb: Svenska kyrkan Eslöv.

Webb: Riksantikvarieämbetets bebyggelseregister.

Pdf: " Billinge kyrka. Kulturhistorisk karaktäristik och bedömning. Lunds stift 2016. Henrik Nilsson.